

สรุปรายงานการประชุมการจัดทำเนื้อหาหลักสูตร DSPM E-learning ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔
วันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๔ เวลา ๐๙.๓๐-๑๖.๓๐ น.
ณ ห้องประชุม ๒ ชั้น ๔ สถาบันพัฒนาอเนกประสงค์แห่งชาติ

ผู้เข้าร่วมประชุม

นายแพทย์วัลลภ ไทยเหนือ	ที่ปรึกษาโครงการส่งเสริมพัฒนาการเด็กเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
แพทย์หญิงศิริพร กัญชนะ	ประธานมูลนิธิแม่แห่งประเทศไทย
ศ. แพทย์หญิงศิริกุล อิศรานุกฤษ	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านพัฒนาการเด็ก กรมอนามัย
นายแพทย์ธีรชัย บุญยะสิทธิ์พรณ	สถาบันพัฒนาอเนกประสงค์แห่งชาติ
แพทย์หญิงธนิศา สุจริตวงศานนท์	สถาบันพัฒนาอเนกประสงค์แห่งชาติ
นางเปรมฤทัย เกตุเรน	สถาบันพัฒนาอเนกประสงค์แห่งชาติ
นางสุรีพร เกียรติวงศ์ครู	สถาบันพัฒนาอเนกประสงค์แห่งชาติ
นายสุทิน ปุณฺทริกภักดิ์	สถาบันพัฒนาอเนกประสงค์แห่งชาติ
นางจรรยาทรัพย์ กัญญาลักษณ์	สถาบันพัฒนาอเนกประสงค์แห่งชาติ
นางสาวพิชชานันท์ ทองหล่อ	สถาบันพัฒนาอเนกประสงค์แห่งชาติ
นางสาวชลธิชา ชัยหนองแปน	สถาบันพัฒนาอเนกประสงค์แห่งชาติ
นางสาวพรชนนต์ บุญคง	เลขานุการ
นางสาวชนิภา เจริญรัตน์	ผู้ช่วยเลขานุการ

เริ่มประชุม ๐๙.๓๐ น. ประธานการประชุม นายแพทย์วัลลภ ไทยเหนือ

วาระที่ ๑ : เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

นายแพทย์วัลลภ ไทยเหนือ ประธาน ขอติดตามแนวทางการดำเนินงานการพัฒนา DSPM E-learning รวมถึงแผนการดำเนินงานขับเคลื่อนงานพัฒนาการเด็กปฐมวัย พ.ศ.๒๕๖๔

วาระที่ ๒ : เรื่องเพื่อทราบ

๒.๑ ความก้าวหน้าในการพัฒนา DSPM E-learning : อยู่ระหว่างการปรับปรุงแก้ไขระบบ โดยกองแผนงาน กรมอนามัย ในส่วนของรายละเอียดการปรับเนื้อหาได้ปรับแก้ไขแล้วเสร็จ ภายหลังจาก Try out ระบบในเดือน ธันวาคม ๒๕๖๓

๒.๒ แผนการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอน E-learning DSPM (ศูนย์อนามัยที่ ๑-๑๒ สสม.และส่วนกลาง)

รายละเอียด	เดือน				กลุ่มเป้าหมาย	หมายเหตุ
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค. - ก.ย. ๒๕๖๔		
๑.ประชุมพัฒนาระบบการเรียนการสอน E-learning DSPM ค.๑	๒๗ ต.ค. ๖๓				-ผู้ทรงคุณวุฒิ / นักวิชาการ	ดำเนินการแล้วเสร็จ อยู่ระหว่าง การ
๒.ประชุมพัฒนาระบบการเรียนการสอน E-learning DSPM ค.๒		๑๗ พ.ย. ๖๓			-ประชุม VDO-conร่วม ๑๓ คอ.	ปรับปรุงแก้ไขระบบ

รายละเอียด	เดือน				กลุ่มเป้าหมาย	หมายเหตุ
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค. - ก.ย. ๒๕๖๔		
๓.ทดสอบการใช้ระบบ E-learning ๓.๑ อบรมภาคทฤษฎี			ธ.ค.		-ศอ.ที่ ๑-๑๒/สสม. -กรมสุขภาพจิต -กรมการแพทย์	
๓.๒ สอบภาคปฏิบัติ : ผ่านระบบ web conference				ม.ค.	ศอ.๑-๑๒ จำนวน ๓๒ ท่านที่ผ่านการเรียน online ในเดือน ธ.ค. ๖๓ แล้ว (ตั้งเอกสารแนบ)	-ลงทะเบียนจองวันสอบผ่านระบบ online
๔.ใช้ระบบ				ก.พ.-พ.ค.	-บุคลากร สธ. ทั่วประเทศ	
๔.๑ อบรมภาคทฤษฎี : เปิดใช้ระบบ				ก.พ.-พ.ค.		
๔.๒ สอบภาคปฏิบัติ : นิเทศติดตามประเมินผลผู้ที่ผ่านการอบรม				มิ.ย.-ก.ค.		ศอ./สสจ.
๕.ประชุมติดตามการพัฒนาการเรียนการสอน E-learning DSPM				ส.ค.	-ประชุม VDO-conร่วม ๑๓ ศอ.	
๖.ประชุมสรุปผลการดำเนินงานประจำปี ๒๕๖๔				ก.ย.	-ผู้ทรงคุณวุฒิ / นักวิชาการ	

ประเด็นสำคัญที่แจ้งเพื่อทราบ

๑. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานเด็กปฐมวัย ศูนย์อนามัยที่ ๑-๑๒ จำนวน ๓๒ ท่านที่ผ่านการเรียน online ในเดือน ธันวาคม ๒๕๖๓ นั้นขอสอบผ่านระบบ Online เนื่องจากไม่มีงบประมาณในการเดินทางเพื่อเข้ามาสอบ

๒. จากการ Try out ระบบพบข้อเสนอแนะขอให้การเรียนการสอน DSPM E-learning เป็นสื่อที่ทำให้พื้นที่สะดวกในการใช้งาน หากต้องมีการสอบภาคปฏิบัติโดยการเดินทางเข้ามาสอบอาจไม่เอื้อต่อการทำงาน ทำให้ไม่ใช่เครื่องมือชิ้นนี้ได้ จึงขอให้การสอบภาคปฏิบัติเป็นรูปแบบการนิเทศติดตามประเมินผลโดยศูนย์อนามัย หรือสาธารณสุขจังหวัดนั้น ๆ (ส่วนกลางส่งรายชื่อผู้ที่สอบผ่านภาคทฤษฎีให้กับทางศูนย์อนามัยเพื่อลงกำกับติดตาม)

ข้อเสนอแนะจากที่ประชุม

แพทย์หญิงศิริพร กัญชนะ ขอให้การสอบภาคปฏิบัติเป็นการยืนยันว่าเมื่อเรียนภาคทฤษฎีมาแล้ว จะทำให้เจ้าหน้าที่มีทักษะในการคัดกรองพัฒนาการ หากมีความจำเป็นต้องสอบด้วยระบบ Online ก็ให้ดำเนินการ แต่คนที่สามารถเดินทางเข้ามาสอบที่ส่วนกลางได้ก็จะดีมาก

ศ. แพทย์หญิงศิริกุล อิศรานุรักษ์ เมื่อพื้นที่เสนอมานี้ก็ต้องมาปรับรูปแบบและให้สอดคล้องกับการทำงานของพื้นที่ และให้มองถึงวัตถุประสงค์ของการใช้ระบบการเรียนรู้ออนไลน์ คือเพื่อให้เข้าถึงได้ง่ายสะดวกต่อการใช้งาน และทำให้มีการใช้เครื่องมือนี้ต่อไป

มติที่ประชุม : รับทราบ

วาระที่ ๓ เรื่องเพื่อพิจารณา

๓.๑ การปรับเนื้อหา DSPM ประจำปี ๒๕๖๔

ในปี พ.ศ.๒๕๖๔ ได้มีการประชุมคณะกรรมการกำหนดรายละเอียดจ้างพิมพ์ คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) ปี ๒๕๖๔ และคู่มือประเมินและส่งเสริมพัฒนาการเด็กกลุ่มเสี่ยง (DAIM) ปี ๒๕๖๔ ซึ่งมีรายละเอียดแก้ไขสำคัญเพื่อการพิจารณา ดังต่อไปนี้

ประเด็น	รายละเอียด
รายละเอียดการปรับแก้ไขจุดสำคัญ คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) ปี ๒๕๖๔	
หน้าปก	ปรับเพิ่ม กล่องข้อความเพื่อให้พ่อแม่ ผู้ปกครองเกิดความเข้าใจต่อการใช้คู่มือ DSPM โดยเพิ่มประโยค “ใช้สำหรับ พ่อแม่ ผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่ครูและผู้ดูแลเด็ก ในการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก”
คำนำ	นพ.วัลลภ ไทยเหนือ ปรับรายละเอียดให้แล้วเสร็จ
แผนผังการดูแลเฝ้าระวัง คัดกรอง ๖	ปรับเพิ่มคำอธิบายใหม่เดิม คัดกรองพัฒนาการช้าภายใน ๓๐ วัน เป็น คัดกรองพัฒนาการช้าภายใน ๑๔-๓๐ วัน เพื่อให้สอดคล้องกับรายละเอียดการเบิกจ่ายงบประมาณ สป.สช
	
คู่มือประเมินและส่งเสริมพัฒนาการเด็กกลุ่มเสี่ยง (DAIM) ปี ๒๕๖๔	
หน้าปก	ปรับเพิ่ม กล่องข้อความเพื่อให้พ่อแม่ ผู้ปกครองเกิดความเข้าใจต่อการใช้คู่มือ DSPM โดยเพิ่มประโยค “ใช้สำหรับ พ่อแม่ ผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่ครูและผู้ดูแลเด็ก ในการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก”
แผนผังการดูแลเฝ้าระวัง คัดกรอง ๖	ปรับให้เหมือนกับ “แผนผังการดูแลเฝ้าระวัง คัดกรอง ๖” ของเล่ม DSPM
รายละเอียดในเล่ม	๑.ปรับดอกดาวสีชมพู ออก ๒.ปรับช่วงการคัดกรอง ๕ ช่วงวัยได้แก่ ๙,๑๘,๓๐,๔๒ และ ๖๐ เดือน ให้เหมือนเล่ม DSPM ทั้งหมด

ข้อเสนอแนะจากที่ประชุม

นายแพทย์วัลลภ ไทยเหนือ หากมีการปรับรายละเอียดในเล่ม DSPM ในปีต่อไป ขอให้นำเสนอแจ้งทีมที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาร่วมกัน

๓.๒ ความสอดคล้องของคู่มือ DSPM กับเครื่องมือ TDAS

แพทย์หญิงศิริพร กัญชนะ เสนอการนำเครื่องมือ TDAS มาใช้ใน กระบวนการการดูแลเฝ้าระวังคัดกรองและส่งเสริมพัฒนาการเด็กที่คลอดปกติวัยแรกเกิด - ๕ ปี ซึ่งมีรายละเอียดสำคัญจากการสรุปข้อเปรียบเทียบระหว่าง DSPM กับ TDAS ดังต่อไปนี้

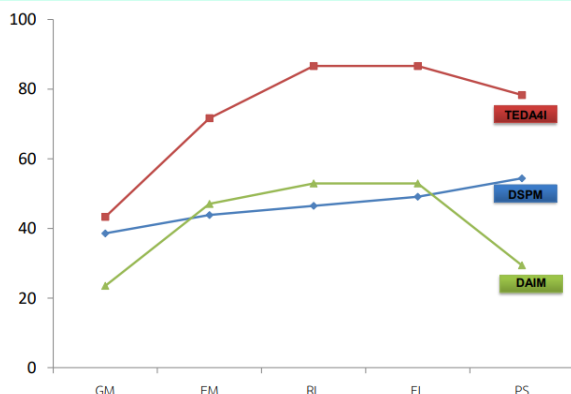
TDAS	DSPM
การสังเกต	
<p>ข้อที่ ๑ การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม – การขอความช่วยเหลือ</p> <p>มุ่งสังเกตการขอความช่วยเหลือของเด็กจากกิจกรรมเก็บของเล่นใส่กล่อง และกิจกรรมเป่าฟองสบู่ และสังเกตตลอดช่วงการประเมิน</p>	<p>ข้อ ๔๘ พุด“ขอ” หรือ “ขอบคุณ” หรือ “ให้” ได้เอง (EL)</p> <p>ช่วงอายุ ๔๒ เดือน</p> <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กสามารถพุด “ขอ” หรือ “ขอบคุณ” หรือ “ให้” ได้เอง</p>
<p>ข้อที่ ๓ การตอบสนองทางสังคม</p> <p>สังเกตขณะผู้ประเมินเรียกชื่อเด็กขณะเล่นของเล่น ในกิจกรรมการเรียกชื่อ</p>	<p>ข้อที่ ๒๔ เด็กหันตามเสียงเรียกชื่อ (RL)</p> <p>ช่วงอายุ ๗ – ๙ เดือน</p> <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กสามารถตอบสนองโดยหันมาองผู้ประเมิน</p>
<p>ข้อที่ ๔ การมองสบตา</p> <p>สังเกตการสบตาของเด็กตลอดช่วงการประเมิน</p>	<p>ข้อ ๒๐ สนใจฟังคนพุดและสามารถมองไปที่ของเล่นที่ผู้ทดสอบเล่นกับเด็ก (PS)</p> <p>ช่วงอายุ ๕ – ๖ เดือน</p> <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กสบตากับผู้ประเมินและมองที่ตุ๊กตาผ้าได้นาน ๑ นาที อย่างน้อย ๑ ใน ๓ ครั้ง</p>
<p>ข้อที่ ๕ การใช้และเข้าใจภาษาท่าทาง</p> <p>สังเกตพฤติกรรมและการแสดงอารมณ์ของเด็ก เพื่อเริ่มต้นสื่อสารกับบุคคลอื่น เช่น ชี้ของเล่น แบมือขอ กวักมือ หรือสะกิดอยากให้เล่นอีก เป็นต้น หรือตอบสนองต่อภาษาท่าทางของบุคคลอื่นได้ เช่น พยักหน้าเพื่อตอบรับ สายหน้าหรือโบกมือเพื่อปฏิเสธ โดยสังเกตตลอดช่วงการประเมิน</p>	<p>ข้อ ๓๒ เด็กรู้จักการปฏิเสธด้วยการแสดงท่าทาง (EL)</p> <p>ช่วงอายุ ๙ เดือน</p> <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กสามารถใช้ท่าทางเดิมในการปฏิเสธ เช่น สายหัว, ใช้มือผลักออกไป, หันหน้าหนี</p> <p>ข้อ ๓๘ แสดงความต้องการ โดยทำท่าทางหรือเปล่งเสียง (EL)</p> <p>ช่วงอายุ ๑๐ – ๑๒ เดือน</p> <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กแสดงความต้องการด้วยการทำท่าทาง เช่น ยื่นมือให้ อุ้ม ชี้ จูงมือผู้ใหญ่ไปหยิบหรือเปล่งเสียง โดยต้องแสดงท่าทางดังกล่าวอย่างน้อย ๓ ครั้ง ในโอกาสหรือสถานการณ์ต่างกัน</p>
<p>ข้อที่ ๖ ความผิดปกติของเสียงพุดและการเปล่งเสียง</p> <p>สังเกตการเปล่งเสียงของเด็กในระหว่างการทำกิจกรรมดูว่าเด็กใช้โทนเสียงสูง-ต่ำ และระดับเสียง ดัง-เบา ที่หลากหลายหรือไม่ โดยสังเกตตลอดช่วงการประเมิน</p>	<p>ข้อ ๑๔ ทำเสียงสูงๆ ต่ำๆ เพื่อแสดงความรู้สึก</p> <p>ช่วงอายุ ๓ – ๔ เดือน</p> <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กส่งเสียงสูงๆ ต่ำๆ เพื่อแสดงความรู้สึก</p>
<p>ข้อที่ ๗ การสร้าง พัฒนา และคงความสัมพันธ์ที่เหมาะสม</p> <p>มุ่งสังเกตพฤติกรรมจากกิจกรรมการเล่นจ๊ะเอ๋หรือปูเต้ และสังเกตตลอดช่วงการประเมิน เนื่องจากต้องการประเมินความสามารถในการเรียนรู้ และคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นในการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม</p>	<p>ข้อ ๒๖ เด็กเล่นจ๊ะเอ๋ได้ (PS)</p> <p>ช่วงอายุ ๗ – ๙ เดือน</p> <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กจ้องมองตรงที่ผู้ประเมินโผล่หน้าออกไป หรือ เด็กรู้จักซ่อนหน้าและเล่นจ๊ะเอ๋ กับผู้ประเมิน</p>
<p>ข้อที่ ๘ การร่วมเล่นตามจินตนาการ</p> <p>มุ่งสังเกตพฤติกรรมของเด็กจากกิจกรรมทำอาหาร และสังเกตตลอดช่วงการประเมิน ได้แก่ การมีปฏิสัมพันธ์ในการเล่น การเล่นบทบาทสมมติ การเล่นเลียนแบบ การเล่นตามจินตนาการ</p>	<p>ข้อ ๔๙ เล่นการใช้สิ่งของตามหน้าที่ ได้มากขึ้นด้วยความสัมพันธ์ของ ๒ สิ่งขึ้นไป (PS)</p> <p>ช่วงอายุ ๑๖ – ๑๗ เดือน</p> <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กสามารถเล่นการใช้สิ่งของตามหน้าที่ เช่น ใช้ช้อนตักในถ้วย หรือใช้หวี หนีผมให้ตุ๊กตา โดยเด็กเล่นได้ อย่างน้อย ๓ ชนิด</p>

TDAS	DSPM
<p>ข้อที่ ๙ การแสดงความสนใจต่อผู้อื่น สังเกตการแสดงออกกับผู้ประเมินตลอดช่วงการประเมิน</p>	<p>ข้อ ๕๘ สนใจ/มองตามสิ่งที่ผู้ใหญ่ชี้้อยู่ที่ไกลออกไปอย่างน้อย ๓ เมตร (PS) ช่วงอายุ ๑๘ เดือน เกณฑ์ผ่าน เด็กมองตามสิ่งที่อยู่ไกลออกไปอย่างน้อย ๓ เมตร</p>
การสัมภาษณ์	
<p>ข้อที่ ๑ เมื่อลูกของคุณต้องการความช่วยเหลือ เขาจะทำอย่างไร? เช่น ต้องการของเล่นแต่หยิบไม่ได้ ต้องการขนมแต่เปิดตู้ไม่ได้</p>	<p>ข้อ ๙๘ พูด“ขอ” หรือ “ขอบคุณ”หรือ “ให้” ได้เอง (EL) ช่วงอายุ ๔๒ เดือน เกณฑ์ผ่าน เด็กสามารถพูด “ขอ” หรือ “ขอบคุณ” หรือ “ให้” ได้เอง</p>
<p>ข้อที่ ๓ เมื่อลูกต้องการให้คุณสนใจ เขาแสดงออกโดยการชี้ หรือแสดงท่าทางหรือไม่? เช่น อวด สะกิดให้คุณ ส่งเสียง หรือยื่นสิ่งของให้</p>	<p>ข้อ ๓๘ แสดงความต้องการโดยทำท่าทางหรือเปล่งเสียง (EL) ช่วงอายุ ๑๐ – ๑๒ เดือน เกณฑ์ผ่าน เด็กแสดงความต้องการด้วยการทำท่าทาง เช่น ยื่นมือให้ อุ้ม ชี้ จูงมือผู้ใหญ่ไปหยิบ หรือเปล่งเสียง โดยต้องแสดงท่าทางดังกล่าวอย่างน้อย ๓ ครั้ง ในโอกาสหรือสถานการณ์ต่างกัน</p>
<p>ข้อที่ ๔ ลูกของคุณส่งเสียง หรือพูด หรือแสดงท่าทางเพื่อสื่อสารอย่างเหมาะสมหรือไม่? เช่น ทักทาย ลา ขอโทษ แสดงความต้องการ</p>	<p>ข้อ ๓๒ เด็กรู้จักการปฏิเสธด้วยท่าทาง ช่วงอายุ ๙ เดือน เกณฑ์ผ่าน เด็กสามารถใช้ท่าทางเดิมในการปฏิเสธ เช่น สั่นหัว, ใช้มือผลักออกไป, หันหน้าหนี</p> <p>ข้อ ๓๘ แสดงความต้องการ โดยการทำท่าทาง หรือเปล่งเสียง (EL) ช่วงอายุ ๑๐ – ๑๒ เดือน เกณฑ์ผ่าน เด็กแสดงความต้องการด้วยการทำท่าทาง เช่น ยื่นมือให้ อุ้ม ชี้ จูงมือผู้ใหญ่ไปหยิบหรือเปล่งเสียง โดยต้องแสดงท่าทางดังกล่าวอย่างน้อย ๓ ครั้ง ในโอกาสหรือสถานการณ์ต่างกัน</p> <p>ข้อ ๖๘ พูดตอบรับและปฏิเสธได้ ช่วงอายุ ๒๕ – ๒๙ เดือน เกณฑ์ผ่าน เด็กสามารถพูดตอบรับและปฏิเสธได้</p> <p>ข้อ ๑๐๕ พูดเป็นประโยค ๓ คำติดต่อกัน โดยมีความหมายและเหมาะสมกับโอกาสได้ (EL) ช่วงอายุ ๔๙ – ๕๔ เดือน เกณฑ์ผ่าน เด็กสามารถตอบถูก ๒ ใน ๓ คำถาม เช่น ร้อน-ตอบว่า-ไปอาบน้ำ, เปิดพัดลมไม่สบาย-ตอบว่า-ไปนอน-ไปหาหมอ-กินยา, หิว-ตอบว่า-กินข้าว-กินขนม</p>
<p>ข้อที่ ๕ ลูกของคุณแสดงออกทางอารมณ์ร่วมกับคุณและผู้อื่น เมื่อมีปฏิสัมพันธ์ ได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์หรือไม่? เช่น หัวเราะเมื่อเล่นจ๊ะเอ๋ หรือเมื่อผู้อื่นทำท่าทางที่ตลก แสดงอาการเซ็งหรือร้องไห้เมื่อถูกห้ามหรือถูกดุ</p>	<p>ข้อ ๑๐ ยิ้มตอบหรือส่งเสียงตอบได้เมื่อผู้ประเมินยิ้มและพูดคุยได้ (PS) ช่วงอายุ ๑ – ๒ เดือน เกณฑ์ผ่าน เด็กสามารถยิ้มตอบหรือส่งเสียงตอบแทนได้</p>

หมายเหตุ: การคัดกรองเด็กออทิสติก (Autistic) โดยใช้เครื่อง TDAS มีการประเมิน ๒ รูปแบบคือการสังเกตเด็กและการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง

และจากการศึกษา ร้อยละของผลการประเมินพัฒนาการที่ไม่สมวัยที่มีภาวะออทิสติก จากงานวิจัย พบว่าเครื่องมือที่สามารถคัดกรองพัฒนาการและผลพบว่าเด็กมีพัฒนาการที่ไม่สมวัยที่มีภาวะออทิสติกที่มีแนวโน้มพบสูงสุดคือ TEDA๔I รองลงมาคือ DSPM และ DAIM ตามลำดับ

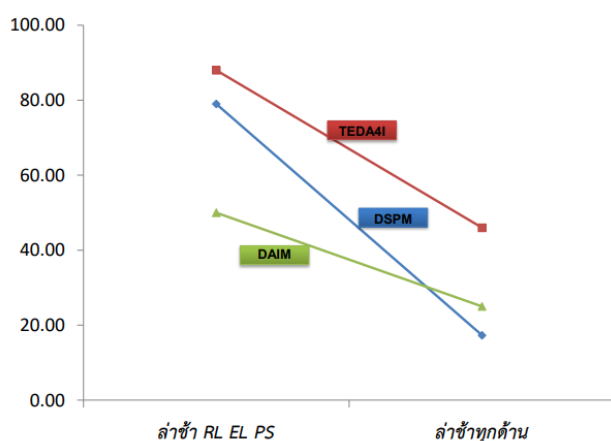
ร้อยละของผลการประเมินพัฒนาการที่ไม่สมวัยที่มีภาวะออทิสติก จากงานวิจัย

ข้อมูล ณ วันที่ 27 พฤศจิกายน 2563

และเมื่อแยกผลการประเมินพัฒนาการที่ไม่สมวัยที่มีภาวะออทิสติกออกเป็นรายด้านโดยแบ่งกลุ่มเป็น ๒ กลุ่ม คือ ลำช้าด้านภาษาและสังคม กับลำช้าทุกด้าน พบว่าเครื่องมือที่สามารถคัดกรองได้ดีที่สุดคือ TEDA๔I รองลงมาคือ DSPM และ DAIM ตามลำดับ

ร้อยละของผลการประเมินพัฒนาการที่ไม่สมวัยที่มีภาวะออทิสติก จากงานวิจัย

ข้อมูล ณ วันที่ 30 ธันวาคม 2563

ข้อเสนอแนะจากที่ประชุม

นายแพทย์ธีรชัย บุญยะสิทธิ์พรธน ทางกรมแพทย์เรารู้มานานแล้วว่าเด็กออทิสติกจะมีแนวโน้มล่าช้าด้านภาษาและด้านสังคม เด็กที่ล่าช้าด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่จะเป็นพวก CP (Cerebral Palsy) ซึ่งสามารถแบ่งกลุ่มได้อย่างชัดเจน แต่จากการวิจัยชิ้นนี้อาจจะนำมาเพื่อยืนยันผลอีกครั้ง แต่ที่น่าสังเกตคือเครื่องมือ TDAS จะใช้ในการวินิจฉัยออทิสติกโดยแพทย์หรือผู้เชี่ยวชาญ ในเด็กที่มีอายุ ๑๒ เดือน ซึ่งหากเราจะเอาเนื้อหาจาก TDAS มาใส่ใน DSPM เลยนั้น ผมไม่เห็นด้วยอย่างมาก เพราะวัตถุประสงค์ของการจัดทำคู่มือ DSPM เพื่อเฝ้าระวังเด็กไม่ให้นำมาเพื่อการวินิจฉัย ซึ่งมันมีความละเอียดอ่อนมาก ๆ อีกมุมหนึ่ง DSPM มีข้อที่จะสามารถ detect เด็กที่สงสัยเรื่องออทิสติกได้ตั้งแต่ข้อ ๒ เดือน คือการไม่จ้องมองสบตา ซึ่งเป็นการ detect ที่เร็วกว่า TDAS อีก

แพทย์หญิงธนิศา สุจริตวงศานนท์ เห็นด้วยกับคุณหมอธีรชัย การที่เราจะให้เจ้าหน้าที่วินิจฉัยเด็กหนึ่งคนเลยว่าเป็นออทิสติกโดยใช้เครื่องมือ DSPM เลยนั่น ไม่เห็นด้วย เพราะคนที่จะวินิจฉัยได้คือแพทย์หรือผู้เชี่ยวชาญ และจะต้องใช้ระยะเวลาและมีเครื่องมืออื่นร่วมด้วยในการวินิจฉัย เช่นของสถาบันราชานุกูล จะใช้เครื่องมือ DSM-๕ (Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders) ซึ่งจะต้องระมัดระวังการวินิจฉัยทุกครั้งเพราะมันเป็นการตีตราเด็กและครอบครัวส่งผลกระทบต่อความรู้สึกเป็นอย่างมาก

แพทย์หญิงศิริพร กัญชนะ แสดงว่า DSPM มีประสิทธิภาพที่ดีอยู่แล้ว ขึ้นอยู่กับผู้ประเมินจะปรับใช้หากเป็นไปตามที่คุณหมอธีรชัยกับคุณหมอนิศาได้ให้ข้อมูล ก็ไม่จำเป็นต้องปรับแก้ไขเนื้อหา แต่ใช้ DSPM ให้เต็มศักยภาพโดยมุ่งเน้นการเฝ้าระวังกลุ่มเสี่ยง

นายแพทย์วัลลภ ไทยเหนือ จากที่ฟังความคิดเห็นมาแสดงว่าเราควรใช้เครื่องมือ DSPM เน้นการเฝ้าระวังให้มากขึ้นเพราะเครื่องมือ DSPM สามารถเฝ้าระวังเด็กที่มีความเสี่ยงในการเป็นออทิสติกได้เบื้องต้นมากกว่าจะใช้เป็นเครื่องมือในการวินิจฉัยออทิสติก ซึ่งข้อควรเฝ้าระวังของ DSPM มีความคล้ายคลึงกับ TDAS (Thai Diagnostic Autism Scale) เมื่อเด็กอายุ ๑ ขวบ ถึง ๗ ข้อจาก ๑๒ ข้อ การวินิจฉัยได้เร็วก็จะช่วยเด็กได้เร็ว และขอให้ปรับเพิ่มเนื้อหาดังกล่าวในหน้าคำอธิบายการใช้เล่ม DSPM ด้วย

มติที่ประชุม : เห็นชอบในการใช้เครื่องมือ DSPM สำหรับเฝ้าระวังเด็กปฐมวัยและสามารถช่วยวินิจฉัยภาวะออทิสติกได้ มอบ นายแพทย์ธีรชัย บุญยยะสิทธิ์พรณและแพทย์หญิงธนิศา สุจริตวงศานนท์ ปรับเพิ่มเนื้อหาในหน้าคำอธิบายการใช้เล่ม DSPM เพื่อให้ผู้ใช้คู่มือเข้าใจแนวทางการใช้คู่มือ DSPM เพิ่มมากขึ้น

วาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี)

นางจรรยาทรัพย์ กัญญาลักษณ์ แจ้งการติดต่อประสานงานเรื่องการขยายโครงการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสฉลองพระชนมายุ ๕ รอบ ๒ เมษายน ๒๕๕๘ ประจำปี ๒๕๖๓ เนื่องจากแนวทางการจัดทำโครงการเฉลิมพระเกียรติจะเป็นการขอปีต่อปี แต่ที่ผ่านมาเราทำขอขยายโอกาส และจะครบกำหนดในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ นี้ จึงขอความเห็นชอบจากอาจารย์ว่าจะดำเนินการอย่างไรต่อไป

ข้อเสนอแนะจากที่ประชุม

นายแพทย์วัลลภ ไทยเหนือ ขอให้ประสานขอขยายโอกาสโครงการเฉลิมพระเกียรติต่อไป

เลิกประชุมเวลา ๑๔.๐๐ น.

นางเปรมฤทัย เกตุเรน ผู้ตรวจรายงานการประชุม
นางสาวพรชนนต์ บุญคง ผู้สรุปรายงานการประชุม